

Država članica lahko določi, da nedovoljeni pogodbeni pogoji, ki je bil na podlagi tožbe, ki jo je v javnem interesu zoper prodajalca ali ponudnika vložil organ, pristojen za varstvo potrošnikov, razglašen za ničen, ne zavezuje nobenega od potrošnikov, ki so s tem prodajalcem ali ponudnikom sklenili pogodbo, za katero veljajo enaki splošni pogoji

Tako pravilo je ustrezno in učinkovito sredstvo za preprečevanje nadaljnje uporabe nedovoljenih pogojev

Direktiva o nedovoljenih pogojih¹ določa, da taki pogoji iz pogodbe, sklenjene s prodajalcem ali ponudnikom, ne zavezujejo potrošnikov.

Na Madžarskem lahko Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság (nacionalni urad za varstvo potrošnikov) pri sodiščih zahteva razglasitev ničnosti nedovoljenega pogoja iz potrošniške pogodbe, če uporaba takega pogoja s strani prodajalca ali ponudnika vpliva na širok krog potrošnikov ali povzroči večjo škodo. V skladu z madžarsko zakonodajo razglasitev ničnosti nedovoljenega pogoja, ki jo sodišče ugotovi na podlagi take tožbe v javnem interesu (*actio popularis*), učinkuje za vse potrošnike, ki so sklenili pogodbo s prodajalcem ali ponudnikom, za katero velja ta pogoj.

Na ta madžarski urad so bile vložene številne pritožbe potrošnikov zoper telekomunikacijsko podjetje Invitel, ker je v splošne pogoje naročniških pogodb enostransko dodalo pogoj, ki mu je dajal pravico, da je potrošnikom naknadno zaračunal „stroške nakazila“, in sicer stroške za plačilo računov s pošto nakaznico. Poleg tega v teh pogodbah ni bila pojasnjena metoda izračuna stroškov nakazila.

Ker je urad menil, da je bil zadevni pogoj nedovoljen pogodbeni pogoj, je pri madžarskih sodiščih zahteval ugotovitev njegove ničnosti in odreditev, naj se strankam družbe Invitel vrnejo zneski, ki so jih neupravičeno plačali iz naslova „stroškov nakazila“.

Pest Megyei Bíróság (prvostopenjsko sodišče v Pešti, Madžarska), ki odloča o sporu, Sodišče v bistvu sprašuje, ali je madžarska določba, ki vsem zadevnim potrošnikom omogoča, da zanje veljajo pravne posledice ničnosti nedovoljenega pogoja, ki je bila razglašena na podlagi tožbe v javnem interesu, skladna z Direktivo.

Sodišče z današnjo sodbo najprej poudarja, da Direktiva države članice zavezuje, da osebam ali organizacijam, ki imajo pravni interes za varstvo potrošnikov, omogočijo, da se obrnejo na sodišče zaradi odločitve o tem, ali so pogodbeni pogoji, sestavljeni za splošno rabo, nedovoljeni, in zaradi prepovedi njihove uporabe, če je to potrebno. V zvezi s tem pa Sodišče poudarja, da namen direktive ni uskladitev sankcij, ki se uporabijo, če je bila v okviru postopka, ki so ga sprožile te osebe ali organizacije, ugotovljena nedopustnost pogoja.

Dalje, Sodišče navaja, da dejansko izvajanje odvratilnega namena tožb v javnem interesu zahteva, da pogoji, ki so bili v okviru take tožbe, vložene zoper zadevnega prodajalca ali ponudnika, razglašeni za nedovoljene, ne zavezujejo niti potrošnikov, ki so morebiti stranke v

¹ Direktiva Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nedovoljenih pogojih v potrošniških pogodbah (UL L 95, str. 29).

postopku, niti tistih, ki to niso, so pa s tem prodajalcem ali ponudnikom sklenili pogodbo, za katero veljajo enaki splošni pogoji. V teh okoliščinah Sodišče poudarja, da je tožbe v javnem interesu, katerih namen je odprava nedovoljenih pogojev, mogoče vložiti tudi pred uporabo teh pogojev v pogodbah.

V teh okoliščinah Sodišče ugotavlja, da **izpodbijana madžarska zakonodaja povsem sledi namenu Direktive, v skladu s katerim morajo države članice zagotoviti, da obstajajo ustrezna in učinkovita sredstva za preprečevanje nadaljnje uporabe nedovoljenih**. Ta zakonodaja je zato skladna z Direktivo.

Sodišče dodaja, da morajo nacionalna sodišča tudi v prihodnje po uradni dolžnosti ugotoviti vse pravne posledice ugotovitve ničnosti v okviru opustitvene tožbe, tako da nedovoljeni pogoj ne zavezuje potrošnikov, ki so sklenili pogodbo, ki vsebuje tak pogoj in za katero veljajo enaki splošni pogoji.

Nazadnje, kar zadeva presojo nedopustnosti spornega pogoja družbe Invitel Sodišče odgovarja, da ta presoja spada v pristojnost nacionalnega sodišča. V okviru te presoje bo moralo madžarsko sodišče preveriti predvsem, ali so ob upoštevanju vseh pogojev iz pogodbe in upoštevne nacionalne zakonodaje razlogi oziroma metoda spreminjanja stroškov, povezanih s storitvijo, ki jo je treba zagotoviti, navedeni jasno in razumljivo in ali imajo potrošniki pravico pogodbo odpovedati.

OBVESTILO: Predlog za sprejetje predhodne odločbe omogoča sodiščem držav članic, da v sporu, ki ga obravnavajo, Sodišče zaprosijo za razlago prava Unije ali mu predlagajo, naj odloči o veljavnosti akta Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki ne zavezuje Sodišča.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletni strani CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793